

Tutu ña uvi ña ni ke'i San Pablo kua'an nda'a Timoteo

Ti'vi' ra cha'an' ra

1 ¹Yu'u nduu' Pablo, te Jesucristo ni tianu' yu'u te sania'a i ichi' a saa kuni Ndiosí, te ka'an ndoso' i xa'a' kuento ña ni ndoo Ndiosí xiin' e', ña taxi' a kivi' ñuu' e' xa'a' a ña ini' e' xini' e' Cristo Jesús. ²Ti'vi' i cha'an' un', Timoteo, te nduu' un' ndee' naa si'e i xa'a' a ña ini' inga' e' xini' e' Jesús. Na sañu'u' na Ndiosí, yuva' e', xiin' xto'o e' Jesucristo, yo'ó, te na kuvita ini' a xa'a' un', te na taxi' tu a ña mani' koo xiin' un'.

Xandieni Pablo Timoteo

³Sakuu' ichi' kii' ka'an i xiin' Ndiosí, iin ke'in' nduu' a, uun ñuu' nduu' a ndii, naka'an' i xa'a' un', te taxi' i ña chindani Ndiosí, ña xika' nuu' i nuu' xiin' nimá ndoo, saa ni xaa ne xii' yata' i. ⁴Kii' naka'an' i ña ni xitia tikui nuu' un' kii' ni ndei' ta'an' e' ndii, kuni kuni i yo'ó, te va'a ndi'i kuni nimá i. ⁵Naka'an' tu i ña ini' xna'a un' xini un' Jesús naa ni xaa xi'na xtaan' un' Loida xiin' si'i' un' Eunice. Xiní kaxi' i ña ini' tu yo'ó naa ne jaan'. ⁶Xa'a' a jaan' na sanaka'an' i yo'ó ña taxí un' nda'va ña chuun va ña ni taxí Ndiosí nuu' un' kii' ni chindu'u' i nda'a' i xini' un'. ⁷Kuachi' ndii ni taxí Ndiosí iin espíritu ña iyo nuu' e', süu' jaan' ndii Espíritu mii' a ni taxí a nuu' e', te taxi' ña jaan' ña ndiee' e', te taxi' tu a ña ndani' e' ne yivi', xiin' ña ndiko' ni'i' xiin' mii' e'.

⁸Sakan' na kuii' küchani un' te ndiee' yu'u' un' xa'a' xto'o e', ni ndee' xa'a' yu'u' ña naá i vi'e kaa xa'a' a ña ndiee' yu'u' i xa'a' a. Süu' jaan' ndii kundieni un' nuu' tundo'o' ña ndo'o' un' xa'a' tu'un va'a xiin' ña ndiee' Ndiosí naa xaa' yu'u'. ⁹Kuachi'

ndii ni sakakú Ndiosí yoo' nuu' kuachi e', te ni kana a yoo' te kunduu e' kuenta a. Te süu' xa'a' ña va'a ña ni xaa e' na ni xaa a sakan' xa'a' e'. Süu' jaan' ndii ndee kii' tia'an koo iin yivi' ndii, ni chituní Ndiosí kuento ña kundani mijí' a yoo' xa'a' ña saa Cristo Jesús. ¹⁰Te vitin ndii, xa ni satuví Ndiosí ña ni chituní a jaan' ña ni kixin Cristo Jesús, ña ni sakakú yoo' nuu' kuachi e', te ña jaan' ni sandoñu'u' ndiee' ña xa'ni' yoo'. Te xiin' tu'un va'a ni satuví kaxi' a nuu' e' ña kuvi natiin e' kivi' ñuu ña koo' kivi' ndi'i'. ¹¹Te xa'a' tu'un va'a jaan' ndiso' chuun' i ña nduu' i te ka'an ndoso' a, te nduu' tu i te ni tianu' Cristo sania'á tu'un jaan' nuu' ne tuku', te nduu' tu i maestro xa'a' ña jaan'. ¹²Xa'a' a jaan' na ndo'o' i yo'o' vitin. Ndisu kuchani i, sakan' ña xiní i yoo nduu' ña ini i xini i, te ini xna'a i ña kumi' ña jaan' ña ndiee', te koto va'a a ndee kivi' so'o' ndi'i' chuun ña ni xaa i, ña ni sanakua'a i nda'a' a. ¹³Taxa'a un' ña ni sania'á i yo'ó, te ini un' xini un' Cristo Jesús, te ndani un' ne yivi' xaa' a. ¹⁴Te xiin' ndiee' Espiritu Santo, ña naá nimá un', koto va un' tu'un va'a ña ni sania'á i yo'ó.

¹⁵Xa xiní un' ña ni nakoo sakuu' ne ni kiee ñu'u' Asia yu'u, te ni nakoo tu Figelo xiin' Hermógenes yu'u.

¹⁶Na kuvita ini xto'o e' Jesús xa'a' ne vi'e Onesíforo, sakan' ña ki'in' ichi' ni xandieni ra yu'u, te ni kuchani ra xa'a' a ña naá i vi'e kaa. ¹⁷Süu' jaan' ndii xaa so'o' ra ñuu Roma yo'o', te ni xa'a' nanduku' ndi'ni ra yu'u ndee ni xan kuni ra mií' naá i. ¹⁸Na kuvita ini xto'o e' Jesús xa'a' Onesíforo jaan' kivi' so'o' ndi'i'. Xiní kaxi' un' ña ni chindiee' va ra yoo' ñuu Éfeso.

**Kuní a kuita ni'i e' nuu' ichi' Jesús tee'
ndee yoo tundo'o' kivi' ñuu e'**

2 ¹Te yo'ó, yuva' i, kuiin ni'i un' nuu' ña xamaní' Ndiosí yoo' xa'a' a ña nduu' e' kuenta Cristo Jesús. ²Ña ni xini so'o un' ni ka'an i nuu' kua'a' ne yivi' ndii, ña jaan' kuní a tiachuun' un' te xika' ndaku ichi' xto'o e', te tuu un' ña yoo tu'va xna'a ra te sania'á ra ña jaan' nuu' tuku ne yivi'. ³Na kundo'o inga' e' nuu' ichi' Jesucristo xa'a' a ña nduu' e' ndee naa te xíin' va'a xa'a' a. ⁴Te ndee iin te xíin', te kuni ndoo va'a nuu' te tiachuun' ña'a' ndii, ndi'ni ra saa ra naa xaa' ne yivi' nda'vi so'o. ⁵Te sakan' tu te katín ta'an' ndii, kivi natiin ra corona ña xata'an natiin ra naa' katin ta'an' va'a ra saa

ka'án tu'un ndei' xa'a' ña xasiki' jaan'. ⁶Te sakan' ni tu iin te xachuun' u'vi xa'a' ku'u ndii, xi'na ra xata'an kaxi' ña savi' va'a ka kii' nakuixa a. ⁷Kanini un' xa'a' ña ka'án i jaan', te mii' xto'o e' chindiee' yo'ó te kundani kaxi' un' sakuu' a.

⁸Te naka'an' un' xa'a' Jesucristo, ña ni natiaku, ña nduu' siani' xika' David. Te tu'un va'a xa'a' ña jaan' ka'án ndoso' i. ⁹Te xa'a' ña jaan' sando'o' te yivi' yu'u, te tiín i xiin' karena naá i vi'e kaa yo'o' ndee naa iin te xaa' ña nia'a. Ndisu tu'un Ndiosí ndii, kuäsa' tiín a xiin' karena. ¹⁰Xa'a' a jaan' na kundieni i saa ka ndo'o' i xa'a' ne ni nakaxin Ndiosí, te kuvi natiin tu ne jaan' ña sakakú ña'a' a xa'a' ña ni xaa Cristo Jesús, sakan' te kundiee nia ndee ndi'i' ni kivi' mi' ndatun' kaa'. ¹¹Te ña ka'an i yo'o' ndii, ña ndaku nduu' a:

Naa ni xi'i inga' e' xiin' Cristo ndii, kutiaku inga' tu e' xiin' a.

¹²Naa ni kundieni e' nuu' tundo'o' xa'a' a ndii, ka'ndia chuun' inga' tu e' xiin' a.

Ndisu naa' ka'an e' ña xini ña'a' e' ndii,

ka'an tu a jaan' nuu' Ndiosí ña xini a yoo'.

¹³Naa xachuun' ndaku e' nuu' a ndii,

kua'an naa kua'an ña jaan' xachuun' ndaku a xa'a' e'.

Kuachi ndii küvi xachi' nama a saa kuu' a.

Kuní a kunduu e' te xachuun' va'a, te va'a kuni Ndiosí xini a

¹⁴Te sanaka'an' un' ne ini xini Jesús ña ni ka'an i jaan'. Te sakuni' ndiee' un' ne jaan' ña nuu' Ndiosí ka'án i ña va'a kani' ta'an nia kuento xa'a' ña kuäsa' kuní. Sakan' ña sativi' ndi'i' ña'a' ña jaan' kii' xini so'o nia a. ¹⁵Nakundiee' un' te kunduu un' iin te va'a kuni Ndiosí xini a ndee naa iin te xachuun' va'a, te köo' ndee iin xa'a' ña kuchani ra nuu' Ndiosí, te sanakuachi' ndaku ra tu'un ndixa xa'a' a. ¹⁶Chi'ni' xiin' mij' un' xiin' te ndatu'un' kuento ña sanduxin xiin' ña kuäsa' kuní, sakan' ña te xaa' ña jaan' ndii, so'o saxioo' ka ra ne yivi' nuu' ña kuní Ndiosí. ¹⁷Te ña sania'a' ra ndii, kiku' a ndee naa xaa' kui'e te'i, ña kiku' kani' iin' e'. Te tein te jaan' ka'ni te nduu' Himeneo xiin' Fileto. ¹⁸Te jaan' ndii, ni kuxioo ra nuu' tu'un ndixa, te xika' ra ka'án ra ña xa ni xka'ndia ña sanatiaku Ndiosí ne ni xi'i, te sasana' ra ña ini sava ne yivi' xini nia Jesús. ¹⁹Ndisu ña ndixa xa'a' Ndiosí ndii, nduu' a ndee naa xa'a' vi'e ña iin kutu'

mii' yoso' ñā ka'án a ndii: “Xiní xto'o e' ne nduu' kuenta a.” Te yoso' tu a ndii: “Yoo ka nakuni ñā Ndiosí nduu' xto'o nia ndii, kuní a kuxioo nia nuu' ñā nia'a.” Sakan' yoso' a.

²⁰Te tixin iin vi'e chie ndii, yoo kua'a' nuu' ndachuun' ñā tiin' ne yivi'. Yoo ñā ni kua'a' xiin' oro, te yoo tu ñā ni kua'a' xiin' plata, te yoo ni tu ñā ni kua'a' xiin' ñu'u' kixin', te sakan' tu yoo ñā ni kua'a' xiin' itun'. Te i'in ñā jaan' ndii, xa yoo xa yoo chuun nuu' a. Sava a yoo xa'a' chuun ka'nu', te sava tuku a yoo xa'a' chuun kualí' kuso'o. ²¹Ndee naa ndachuun', ñā yoo xa'a' chuun ka'nu' jaan', nduu' ne kuxioo' nuu' ñā nia'a jaan'. Te nduu' nia nditia xto'o e', te chuun va nia nuu' a, te yoo tu'va nia xa'a' ndee ka chuun va'a.

²²Kunu un' nuu' kuachi ñā xtani ne sava xaa' nia, te kundikun un' ñā xachuun' ndaku un', xiin' ñā ini un' xini un' Jesús, xiin' ñā ndani un' ne yivi', xiin' ñā yoo un' ñā mani' xiin' ne yivi'. Saa inga' un' ñā jaan' xiin' ne nakuni xiin' nimá ndoo ñā Jesús nduu' xto'o nia. ²³Chí'ni xiin' mij' un' xiin' ne kani' ta'an' kuento xa'a' ñā kuasa' kuní, xiin' xa'a' ñā küu' kaxi' nia, sakan' ñā xa xiní kaxi' un' ñā ñā jaan' sandutía tu'un kui'e. ²⁴Te iin te xika' nuu' nuu' xto'o e' ndii, kuní a kani' ta'an' ra kuento xiin' ne yivi', süu' jaan' ndii kuní a kunduu ra iin te vita nimá xiin' sakuu' ne yivi', te koo tu'va tu ra te sania'a ñā'a' ra, te kuie kuu tu ini ra xiin' nia. ²⁵Te sakan' tu kuní a ñā kondia yu'u' maso ra, te näkuitá kuento xiin' ñā ndixa, tee' kuain' taxí na Ndiosí ñā nama te jaan' nimá ra, te sakuni' ñā'a' a ñā ndixa jaan'. ²⁶Sakan' te ndoto nuu' ra, te ndie'ni ra nda'a' ñā ndiva'a, ñā ni saviku'ún ñā'a' te xaa' ra ñā kuní mij' a.

Koo kua'a' tundo'o' iin yivi' kivi' so'o' ndi'i'

3 ¹Te vitin ndii, kuní i ñā kundani un' ñā kivi' so'o' ndi'i' ndii, koo kua'a' tundo'o' iin yivi'. ²Kuachi ndii koo kua'a' va ne ndani xiin' mij' kuiti', te koo kua'a' ne ndioo' ini va xa'a' xu'un', te koo kua'a' ne ka'án ñuñu', te koo kua'a' ne ñuñu', te koo kua'a' ne kania'a xa'a' Ndiosí xiin' xa'a' ne yivi', te koo kua'a' ne so'o' nuu' yuva' si'i', te koo kua'a' ne taxí' ñā chindani, te koo kua'a' ne xito' ka'nu' Ndiosí, ³te koo kua'a' ne ndäni ndee sie, te koo kua'a' ne koo' ka'nu' xachi' ini, te koo kua'a' ne kania'a xa'a' ne yivi', te koo kua'a' ne ndiko'

ni'i' xiin' mii', te koo kua'a' ne tei' ini, te koo kua'a' ne ndasi' sakuu' nuu' ña va'a, ⁴te koo kua'a' ne siki', te koo kua'a' ne yachi' va kuu', ndisu xänini ña ña xka'ndia naá kivi' xa'a' ña xaa' ña, te koo kua'a' ne ñuñu' ya'a, te koo kua'a' ne xtani' ya'a ka ña sii' te sakan' ña xtani' ña ña kuni' Ndiosí. ⁵Te ne jaan' ndii, kuu' ña ndee' naa ne xito' ka'nu' xna'a Ndiosí, ndisu küní ña ñama Ndiosí kivi' ñuu' ña xiin' ña ndiee' a. Te ki'in' ta'an' un' xiin' ne jaan'.

⁶Sakan' ña naa ne jaan' nduu' ne chuun' va te xika' ndi'e' ña vi'e' ne yivi', te saviku'ún ña ña'a', ne itia' ña ini' nuu' ichi' Jesús, ne ndiso' kua'a' kuachi, te xa'a' a jaan' na xiko ni'i' ña'a' sakuu' nuu' ña ndioo' ini' ña. ⁷Te ne jaan' ndii, sakuaan' te sakuaan' ña, ndisu koo' kivi' xaá ña kundani' ña ña ndixa' xa'a' Ndiosí. ⁸Te kuu' ña ndee' naa ni' kuu' Janes xiin' Jambres kii' ni' xikuíta'nu' ra nuu' Moisés xta'an' kivi', nii' sakan' xikuíta'nú ña nuu' ña ndixa' jaan'. Sakan' ña xa ni' nduxin' xachi' ña xanini' ña, te koo' chuun' tu' ña nuu' ña ini' e' xini' e' Jesús. ⁹Ndisu' ñakaa' kua'a' ña xiin' ña xini' xa'an' jaan', sakan' ña sakuu' ne yivi' kuni' ña ne küu' kaxi' nduu' ña naa ni' ndo'o' te uvi' ta'an' jaan'.

Sakuiso' chuun' Pablo Timoteo

¹⁰Ndisu' yo'ó ndii, xini' kaxi' un' ña sania'á i, te xini' tu' un' saa' xika' i, te xini' tu' un' ndee' ña kuni' saa' i xiin' kivi' ñuu' i, te xini' tu' un' saa' vi' ini' i xini' xto'o' e', te xini' tu' un' saa' kuie' kuu' ini' i xiin' ne yivi', te xini' tu' un' saa' kundani' i Ndiosí xiin' ne yivi', te xini' tu' un' saa' vi' kundieni' i nuu' ichi' Jesús, ¹¹te xini' tu' un' saa' vi' mii' ni' kuu' te yivi' xiin' i, te xini' tu' un' saa' vi' ni' ndo'o' i. Te xini' tu' un' saa' ni' ndo'o' u'vi' i kii' ni' xika' i ñuu' Antioquía, xiin' ñuu' Iconio, xiin' ñuu' Listra, xiin' kua'a' ña mii' ni' kuu' te yivi' xiin' i. Ndisu' ni' sakakú xto'o' e' yu'u' nuu' sakuu' ña jaan'. ¹²Te sakuu' yoo', ne kuni' saa' ña kuni' Ndiosí, xa'a' a ña nduu' e' ne ini' xini' Jesús ndii, sando'o' ne yivi' yoo'. ¹³Te ña'a', te xini' xa'an' jaan' ndii, i'in' kivi' kua'an' so'o' tívi' ka' ra nuu' ña ña'a' jaan'. Xini' xa'an' ra ne yivi', te xini' xa'an' ta'an' tu' mii' ra.

¹⁴Ndisu' yo'ó ndii, kuiin' ni'i' un' nuu' ña ni' sakuaan' un', sakan' ña xini' kaxi' un' ña ña ndixa' nduu' a, te xini' tu' un' yoo' ni' sania'á a yo'ó. ¹⁵Te ndee' kii' lulu' un' te xa' xini' un' ña yoso'

nuu' tutu Ndiosí. Te ña jaan' ndii, kumi' a ndiee' te sania'á a yo'ó, te kuni un' ña kuvi kaku e' nuu' kuachi e' xa'a' a ña ini e' xini e' Cristo Jesús. ¹⁶Te sakuu' ña yoso' nuu' tutu Ndiosí ndii, mii' a ni saka'an nimá te yivi', te ni ke'i ra a. Xa'a' a jaan' na ña yoso' jaan' ndii, va'a a sania'á e' ne yivi', te va'a a saki'in' ndei' e' ne yivi', te va'a a nakata ndaku e' ne yivi', te va'a a sania'á ña'a' e' te sachuun' ndaku nia saa kuni Ndiosí. ¹⁷Sakan' te koo tu'va yoo' te xaa' chuun nuu' Ndiosí, te kuvi saa e' sakuu' nuu' chuun va'a.

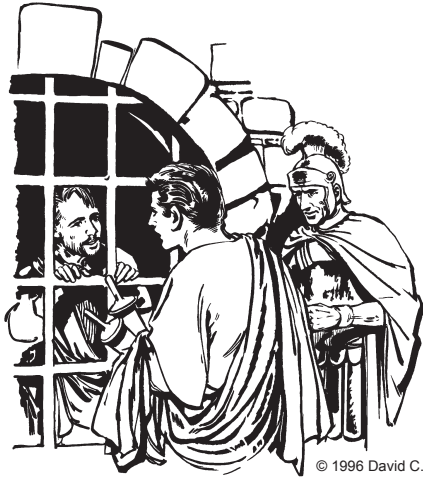
Ka'an ndoso' e' tu'un va'a

4 ¹Nuu' Ndiosí xiin' nuu' Jesucristo, ña kixin sana'má ne tiaku xiin' ne ni xii' kii' nandiko' a te ka'ndia chuun' a ndii, sakuiso' chuun' i yo'ó ²ña vikuijn un' ña ka'an ndoso' un' tu'un va'a. Ka'an un' un ama'a ka, naa' kivi' va'a nduu' a, uun naa' süvi a. Te xiin' ña jaan' nakata ndaku un' ne yivi', te saki'in' ndei' tu ña'a' un', te sandieni tu un' nia xiin' ña kuie ini un' kii' sania'á un' ña jaan'. ³Sakan' ña xaa kivi' ña natiin ne yivi' ña ndixa ña sania'á e' xa'a' Jesús, süu' jaan' ndii kuni nia kuni so'o nia ña xikán nimá mii' nia. Sakan' na nduku' nia moto vi' maestro, te sania'á ña'a' ña nakuitá xiin' ña xtani mii' nia. ⁴Nakoo nia ña ndixa jaan' xata' nia, te kuni so'o nia kuento yu'u' te yivi' kuiti'. ⁵Ndisu yo'ó ndii, koo ñu'u' ini va un' sakuu' ichi', te kundieni un' nuu' tundo'o', te xanu' tu'un va'a tio' ka'an ndoso' un' nuu' ne yivi', ne tia'an ini kuni Jesús, te saxinú ndi'i tu un' sakuu' chuun ña ni taxi Ndiosí nda'a' un' naa xaa' iin te xika' nuu va'a.

⁶Sakan' ña yu'u ndii, xa yoo i kuvi i te kunduu a ndee naa iin tumani' nuu' Ndiosí, sakan' ña xa ni xaa kivi' ña keta i iin yivi' yo'o'. ⁷Ni kunta'an va'a i xiin' ña ña'a, te xa ni saxinú i chuun ña ni taxi xto'o e' nda'a' i, te koo' kivi' ni nakoo i ña ndixa ña kandixa' e'. ⁸Te vitin ndii, ndee ndiatu' ini i natiin i iin corona kivi' so'o' ndi'i', ña xata'an natiin ne xachuun' ndaku nda'a' xto'o e', ña nduu' ña xa'nú ndaku kuachi. Te süu' nda'a' yu'u kuiti' taxi ña'a' a, süu' jaan' ndii taxi tu ña'a' a nda'a' sakuu' ne ndiatu' xiin' iin kanii' nimá nia ña nandiko' a.

Xikán Pablo ña va'a nuu' Timoteo

⁹Saa un' sakuu' ña nduxa', te kixin koto yachi un' yu'u,
¹⁰Sakan' ña xa ni nakoo Demas yu'u, te kua'an ra ñuu

© 1996 David C. Cook

Ka'án Pablo xiin' Timoteo ña kixin ndiaka te jaan' toto nani' ni'nu' ra, xiin' tutu iin' ña ni nakoo ra ñuu Troas (4.13)

Tesalónica xa'a' a ña ni xtani va ra ña nduu' kuenta iin yivi'. Te xa kua'an tu Crescente ñu'u' Galacia. Te Tito kua'an ñu'u' Dalmacia. ¹¹Te ndee iin ndaa' so'o Lucas ndu'u' xiin' i. Naka tu un' Marcos, te kixin ra xiin' un', kuachi ndii kuvi chindiee' ra yu'u xiin' chuun nuu' i. ¹²Tíquico ndii, ñuu Éfeso ni t'vi' ña'a' i. ¹³Kii' kixin un' ndii, koni'i un' toto nani' ni'nu' i ña ni nakoo i ñuu Troas mii' ndu'u' Carpo. Te koni'i tu un' tutu i, ndisu naka'an' ka un' xa'a' tutu iin' ña ni nakoo i ikan'.

¹⁴Alejandro, te xachuun' xiin' kaa ndii, mii' va ni kuu ra xiin' i. Ndisu nacha'vi mii' ra nuu' xto'o e' xa'a' ña ni xaa ra jaan'. ¹⁵Koto xiin' mii' tu yo'ó nuu' te jaan', sakan' ña ni xiku'ita'nu ndiee' va ra nuu' tu'un va'a ña sania'a e'.

¹⁶Kii' ni naka'an' i xa'a' i nuu' te romano ña nuu' ndii, ndee iin koo' ni naka'an' xa'a' i, süu' jaan' ndii ni nakoo sakuu' ra yu'u. Te ndiatu' ini i ña saa Ndiosí kuenta xa'a' ña ni xaa te jaan' xiin' i. ¹⁷Ndisu xto'o e' ndii, yoo a xiin' i, te chindiee' a yu'u, sakan' te ni taxi a ña ndiee' i te kuvi ka'an ndoso' ndi'i i tu'un va'a, te sakan' ni xini so'o ña'a' sakuu' ne tuku' yo'o'. Te ni sakakú a yu'u nuu' león. ¹⁸Te sakakú xto'o e' yu'u nuu' sakuu' ña ña'a, te kundia'ka va'a a yu'u ndee ndivi' mii' xa'ndia chuun' a. Te na natiiin Ndiosí sakuu' ña xaka'nu' ña'a' e' ndee ndi'i' ni kivi'. Sakan' na kunduu a.

Ña ndeji' Pablo so'o' ndi'i'

¹⁹Kua'an Ndiosí koō Priscila xiin' Aquila, xiin' ne vi'e Onesíforo. ²⁰Erasto ndii, ñuu Corinto ni ndoo ra, te ñuu Mileto ni nakoo i Trófimo, sakan' ña kuni kuvi ra. ²¹Saa un' sakuu' ña nduxa', te kixin un' ña kuni ka xaā yoo' ña vixin. Ti'vi' Eubulo xiin' Pudente xiin' Lino xiin' Claudia cha'an' un'. Te ti'vi' tu sakuu' inga ñani ta'an' e' cha'an' un'. ²²Te na koō na xto'o e' Jesucristo xiin' nimá un'. Na sañu'u' na Ndiosí sakuu' ndo'ó. Sakan' na kunduu a.